

REFERAT FRA MØTE I BEREDSKAPSRÅDET 28. MAI 2018

– Råd for samfunnssikkerhet og beredskap i kunnskapssektoren

Varighet: 10:00-15:00

Sted: Universitetet i Bergen, Kollegierommet, Muséplass 1

Tilstede:

Rådsmedlemmer: Anita Sandberg (*rådsleder, Universitetet i Oslo*)
Sonja Dyrkorn (*Universitetet i Bergen*)
Solveig R. Svendsberget (*Universitetet i Agder*)
Lars Erik Aas (*Høgskolen i Østfold*)
Wenche H. Nilsen (*Handelshøyskolen BI*)
Ernst Sundt (*Noroff Høyskole*)
Naomi I. Røkkum (*Samskipnadsrådet*)
Norun Eide (*Utdanningsdirektoratet*)
Jonas Strisland (*Norsk studentorganisasjon*)

Sekretariat: Sindre Bø (*prosjektleder, Universitetet i Stavanger*)
Marianne Gjerlaugsen (*sekretariat, Universitetet i Stavanger*)
Bjørn Ivar Kruke (*faglig referansegruppe, Universitetet i Stavanger*)

Forfall: Hilde Apneseth (*NTNU*)
Odd Arne Paulsen (*Universitetet i Tromsø*)
Bjørnulf Stokvik (*Universitetet i Sørøst-Norge*)
Kim Kargaard (*Noroff Fagskole AS*)
Christian T. Bjørnø (*Folkehøgskolerådet*)
Sissel Haugdal Jore (*faglig referansegruppe, Universitetet i Stavanger*)

BR 12/18 Godkjenning av innkalling og saksliste

Journalnr: 17/06797 **Saksansvarlig:** Anita Sandberg, *Rådsleder*
Møtedag: 28.05.2018 **Informasjonsansvarlig:** Anita Sandberg, *Rådsleder*

Anita Sandbergs planlagte faglige innlegg ble utsatt til første møtet høsten 2018, det samme gjorde sakene om temaøvelser og workshop/internseminar.

Det ble gitt en orientering om forslag til ny mal, samt begrepsbruk. Rådet presiserte at endring til ny mal ikke må medføre endring i rådets funksjon. Rådet er ikke et saksbehandlingsorgan, men en pådriver og utvikler, og skal koordinere og inspirere til forbedret samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeid i kunnskapssektoren.

Innkalling og saksliste ble godkjent.

BR 13/18

Godkjenning av referat fra rådsmøte 12. mars 2018

Journalnr: 17/06797 **Saksansvarlig:** Anita Sandberg, *Rådsleder*
Møtedag: 28.05.2018 **Informasjonsansvarlig:** Anita Sandberg, *Rådsleder*

Referatet ble godkjent.

BR 14/18

**Velkommen til Universitetet i Bergen
Kort om UiBs beredskapsarbeid - orienteringssak**

Journalnr: 17/06797 **Saksansvarlig:** Anita Sandberg, *Rådsleder*
Møtedag: 28.05.2018 **Informasjonsansvarlig:** Sonja Dyrkorn, *Rådsmedlem*

Sonja Dyrkorn ga en presentasjon av Universitetet i Bergen, og deres beredskapsarbeid:

Fra 1. januar 2017 fusjonerte Kunst- og designhøgskolen i Bergen med Institutt for musikk ved UiB og utgjør nå UiBs syvende fakultet: Fakultet for kunst, musikk og design. Ett av UiBs store strategiske satsningsområder er utvikling av klynger og UiB samler flere av sine fagmiljøer i kompetanseklynger, der også øvrige offentlige aktører og private aktører legges sin virksomhet, inklusive NCE-er. Sentraladministrasjonen er i en omorganiseringsprosess.

UiB bruker CIM, har samordningsavtaler og lokale beredskapsplanverk, og årlige møter med politi, PST og kommunen. Universitetet erfarte høsten 2017 etter tyveriinnbrudd i museet og en student som forsvant i Frankrike, at det er viktig å sette krisestab raskt. Universitetet mobilisere heller en gang for ofte enn en gang for lite og demobiliserer heller eventuelt raskt. UiB har nå ansatt egen sikkerhetsrådgiver.

BR 15/18

**Når våre ansatte er målet – PST og nasjonalt trusselbilde
- informasjonssak**

Journalnr: 17/06797 **Saksansvarlig:** Anita Sandberg, *Rådsleder*
Møtedag: 28.05.2018 **Informasjonsansvarlig:** Sonja Dyrkorn, *Rådsmedlem*

Politiets sikkerhetstjeneste (PST) er Norges sikkerhetstjeneste og driver nasjonal etterretningsvirksomhet, også forebyggende, samt etterforskning. I PST sin trusselvurdering 2018 er personer og grupper inspirert av ekstrem islamistisk ideologi vurdert til å være den primære terrortrusselen mot Norge det kommende året. Miljøene i Norge er svekkede, blant annet på grunn av at sentrale personer er fengslet eller i utlendighet. Den vanlige prosessen nå er at enkeltpersoner radikaliserer enkeltpersoner. Eventuelle angrep vil sannsynligvis være inspirerte, ikke på ordre fra andre.

Høyreekstremer miljø er blitt mer synlige igjen i Norge, men terrortrusselen fra disse vurderes som lav. Framveksten av høyreekstremer miljøer resulterer i en tilsvarende økning i venstreradikale miljøer, som en reaksjon og en polarisering, men sannsynligheten for voldshendelser fra disse vurderes som lav.

Mye av etterretningsvirksomheten foregår på nett. Land som gir særlig grunn til bekymring er Iran, Pakistan, Nord-Korea, Russland og Kina. Man diskuterte prosessen rundt ansettelse av

ansatte i kunnskapssektoren fra land som gir grunn til bekymring. Dersom man skal jobbe med gradert informasjon, bør KD, PST eller UD eventuelt kontaktes (UD forvalter eksportlovgivingen).

Det oppfordres også til bevissthet rundt samarbeid med forskere fra land som gir grunn til bekymring, samt rundt bruk av IKT-utstyr på reise (særlig minnepinner).

Det har vært et skifte i fokus på mål for voldshendelser den siste tiden, fra mål med symbolverdi, til mål med lavere sikringstiltak og mye folk. PST henviste ellers til veilederen [TERRORSIKRING - En veiledning i sikrings- og beredskapstiltak mot tilsiktede uønskede handlinger](#), utgitt av NSM, Politidirektoratet og PST.

Rådet takket for innlegget fra PST, og ser frem til å holde dialogen med etaten. Beredskapsrådet oppfordrer alle UH-virksomheter til å invitere PST til enten lokale beredskapsfora eller toppledergrupper, slik at man med jevne mellomrom blir oppdatert og etablerer kontakt med PST-ressurser.

BR 16/18 **Forebygging av radikaliserings og voldelig ekstremisme – oppfølging av 2018-konferansen mot KD**

Journalnr: 17/06797 **Saksansvarlig:** Sindre Bø, *Prosjektleder*
Møtedag: 28.05.2018 **Informasjonsansvarlig:** Sindre Bø, *Prosjektleder*

Sindre Bø informerte om status i prosessen så langt: KD vil få oversendt en statusrapport for arbeidet før sommeren, samt et mer omfattende dokument i løpet av høsten.

Det er viktig at det utfyllende dokumentet beskriver hvordan man kan jobbe proaktivt i sektoren, sier noe om varslingsvei ved bekymring, og at det gjennom høring også forankres i studentforeninger og på øverste hold i kunnskapssektoren (rektornivå). Dokumentet bør også adressere den digitale verdenen, og mulighet for overvåking og anvendelse av kunstig intelligens, og kan muligens fungere som en «verktøykasse» for sektoren. Man bør også vurdere mandatene til Læringsmiljøutvalgene og studentforeningene (forskrifter), samt grupper som ser på mobbing- og trakasseringsproblematikk/utenforskap. Videre er det viktig med forankring i forhold til ROS-analyser, siden mye av beredskapsarbeidet bygger på disse. Sikresiden.no som plattform for å nå ut til hele sektoren med kort, relevant og kvalitetssikret innhold om temaet, bør være sentralt i denne sammenhengen. UH-verdenen må fortsatt støtte opp under åpenhet for å diskutere kontroversielle temaer. Dokumentet bør også si noe om ansvarsfordeling (politiet med flere), samt avgrensninger.

Følgende arbeidsdeling ble avtalt: Sekretariatet utarbeider en foreløpig statusrapport, som oversendes KD. I tillegg startet sekretariatet arbeidet med det endelige dokumentet, som den nedsatte arbeidsgruppen gir innspill til.

Målet med dokumentet er blant annet å øke bevissthet og kompetanse rundt problemstillingen. En mulig oppfølging av dokumentet, er at det refereres til i KD sitt styringsdokument til sektoren. KD utgir også et styringsdokument for sikkerhet i UH-sektoren, hvor råd fra dokumentet bør inkorporeres. Disse rådene bør også inkludere og videreformidles til private fagskoler og høyskoler, samt studentsamskipnader.

BR 17/18 **Målsetninger for Beredskapsrådet - oppfølging**

Journalnr: 17/06797 **Saksansvarlig:** Sindre Bø, *Prosjektleder*
Møtedag: 28.05.2018 **Informasjonsansvarlig:** Sindre Bø, *Prosjektleder*

I tillegg til styringsbrevene til sektoren, og føringer gjennom bla Kvalitetssystemet, har KD sendt sitt kunnskapsgrunnlag til sekretariatet, som vil bli delt videre med rådet (der det foreligger sensitivitet/informasjon unntatt offentlighet som del av saken, er det funnet en løsning for lukkede nettsider). I tillegg vil det bli sendt ut en forespørsel til aktuelle beredskapsledere på de respektive utdanningsinstitusjonene med spørsmål om topp 3 prioriteringer hva gjelder beredskaps- og sikkerhetsarbeid. Innhenting av kunnskapsgrunnlag som er relevant for Beredskapsrådet foretas også jevnlig ved tildeling av ideer og problemstillinger til masteroppgaver ved UiS. Akademisk tilføres rådet også kunnskap gjennom faglige innlegg fra relevante forskere fra SEROS, C-REX mfl, samt deltagelse på relevante konferanser knyttet til RAN mfl.

Tilsynshyppighet fra KD ble diskutert i sammenheng med den læringseffekten tilsyn kan gi.

BR 18/18 **Møteplan høsten 2018**

Journalnr: 17/06797 **Saksansvarlig:** Anita Sandberg, *Rådsleder*
Møtedag: 28.05.2018 **Informasjonsansvarlig:** Anita Sandberg, *Rådsleder*

Følgende møteplan ble fastsatt for høsten 2018:

10. september 2018. Sted for møtet ble BI, Campus Oslo, Nydalen.
26. november 2018.

BR 19/18 **Orienteringssaker**

Journalnr: 17/06797 **Saksansvarlig:** Sindre Bø, *Prosjektleder*
Møtedag: 28.05.2018 **Informasjonsansvarlig:** Sindre Bø, *Prosjektleder*

- a) Status for Beredskapsrådets konferanse 2019: *Reidulf Fonn er oppnevnt som administrator fra KD. KD sender innkalling til første møte i programkomiteen hos dem tidlig i høst. Rådet anbefalte at kapasitet og romutforming for gjennomføring av konferansen blir undersøkt nærmere.*
- b) *Øvelse Nord: Prosjektleder deltok på årets Øvelse Nord og tok del i flere interessante foredrag om beredskapsarbeid i nordområdene. Sindre fikk også plass på gjestebussen («VIP») sammen med blant andre representanter for KD, noe som ga godt innblikk i øvelsen ute i felten samt gode muligheter til uformell kontakt og nettverksbygging. Blant annet fikk vi bedre innblikk i det uformelle og løst organiserte beredskapsnettverket som fins i UH-sektoren og som var tilstede i Bodø på et parallelt CIM-seminar. Videre fikk vi ta del i åpningen av Nordlab, som er Nord Universitets enhetssimulator til bruk i beredskapstrening. Les mer her <https://www.beredskapsbloggen.no/nordlab-narmere-reell-krisehandtering-er-det-ikke-mulig-a-komme-uten-en-krise>. Vårt forslag om å invitere til en toppledersamling i forbindelse med Øvelse Nord 2019 ble tatt vel imot av ledelsen av Nord, og dette initiativet vil bli fulgt opp.*

- c) Målsetninger på nettsidene: [Målsetningene er nå publisert på nettsidene.](#)
- d) Oppnevning av nye medlemmer etter nedleggelse av NPH: *KD har gitt tilbakemelding om at det, etter at Nettverk for private høyskoler er nedlagt, er naturlig at Universitets- og høyskolerådet (UHR) overtar oppnevningen av rådsmedlemmer fra private høyskoler.*

BR 20/18 Eventuelt

Journalnr: 17/06797 **Saksansvarlig:** Anita Sandberg, *Rådsleder*
Møtedag: 28.05.2018 **Informasjonsansvarlig:** Anita Sandberg, *Rådsleder*

Det var ingen saker under eventuelt.

BR 21/18 Scholars at Risk - orienteringssak

Journalnr: 17/06797 **Saksansvarlig:** Anita Sandberg, *Rådsleder*
Møtedag: 28.05.2018 **Informasjonsansvarlig:** Solveig Svendsberget, *Rådsmedlem*

[Scholars at Risk](#) (SAR) beskytter forfulgte akademikere, og jobber for bevisstgjøring og akademisk frihet. Slagordet på engelsk er «Protecting scholars and the freedom to think, question and share ideas». SAR ble dannet i 2011, og har over 500 universiteter i over 40 land som medlemmer. Organisasjonen er aktuell i forbindelse med rådets arbeid knyttet til forebygging av radikalisering og voldelig ekstremisme. SAR Norge har blant annet tilbud om en MOOC ved UiO, og tilbyr også verdiworkshops. Solveig henviste også til det aktuelle nettbaserte kurset <https://www.futurelearn.com/courses/academic-freedom>: «Dangerous Questions: Why Academic Freedom Matters. Explore the meaning of academic freedom and how it relates to core higher education and societal values.»

BR 22/18 Beredskapssamarbeid i Bergen Beredskapsklyngen Bergen - orienteringssak

Journalnr: 17/06797 **Saksansvarlig:** Anita Sandberg, *Rådsleder*
Møtedag: 28.05.2018 **Informasjonsansvarlig:** Sonja Dyrkorn, *Rådsmedlem*

Prosjektleder Snorre Halvorsen fra seksjon for samfunnssikkerhet og beredskap i Bergen kommune ga en presentasjon av [Beredskapsklyngen Bergen](#), som ønsker å etablere en nasjonal beredskapsklynge og Samfunnssikkerhetens hus i Bergen. Dette omfatter nå region Vest, det vil si primært Hordaland og Sogn og Fjordane. Satsningen er bla basert på erfaringene fra samvirkesenteret under Sykkel-VM i Bergen i 2017, og har som mål å få til effektivt samvirke.

Samfunnssikkerhetens hus er basert på tre pilarer: Regionalt samvirkesenter, regionalt kompetansesenter og regionalt forskningscenter. Regionalt samvirkesenter vil få tre funksjoner: Tjenestevakt (samlokalisering 24/7), samvirkestab (umiddelbar reaksjon), og samvirkesenter (utvidet respons). Planen med regionalt samvirkesenter er å være et liasonsenter, ikke en kommandosentral.

Flere konkrete samarbeidsprosjekter er allerede i gang innenfor forskning og kompetanseutvikling. Bergen kommune samarbeider blant annet med UiB og Uni Research om flere prosjekter knyttet til samfunnssikkerhet og beredskap. Bergen kommune deltar også i Horizon 2020-prosjektet Merepuv (Methods and measures to enhance resilience against electric power outage in urban vital societal functions) i regi av DSB.

Finansieringsmodell er fortsatt til vurdering, man ser bla på en medlemsmodell, med offentlige aktører, frivillige, ideelle og private aktører. Man er i en planleggingsfase, og jobber pt strategisk og operasjonelt, med forankring og forpliktelse – ikke minst finansiering. Finansiører er tenkt å være de som har ansvar for samfunnsborgerne.

(sign.)
Anita Sandberg
rådsleder

(sign.)
Sindre Bø
prosjektleder